

C/2024/4445

2024 7 22

2024 m. balandžio 18 d. *Sąd Najwyższy* (Lenkija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą
byloje X.Y.

(Byla C-273/24, *Naski* ⁽¹⁾)

(C/2024/4445)

Proceso kalba: lenkų

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

Sąd Najwyższy

Šalys pagrindinėje byloje

Pareiškėjas: X.Y.

Dalyvaujant: *Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich*

Prejudicinis klausimas

Ar tuo atveju, kai valstybės narės paskutinės instancijos teismas (Aukščiausiasis Teismas), gavęs iš ESTT Sąjungos teisės išaiškinimą dėl teisinių pasekmių, kylančių pažeidžiant tos valstybės narės pagrindines teisės nuostatas dėl Aukščiausiojo Teismo teisėjų skyrimo, nes:

- Lenkijos Respublikos Prezidentas įteikė paskyrimo į Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas raštus nepaisydamas to, kad Nacionalinės teisėjų tarybos sprendimas dėl teikimo skirti į pareigas buvo apskūstas kompetentingame nacionaliniame teisme (*Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas)), šis teismas sustabdė ginčijamo sprendimo vykdymą pagal nacionalinę teisę ir apeliacinė byla dar nebuvo baigta nagrinėti, o ją išnagrinėjęs Vyriausiasis administracinis teismas galutinai panaikino ginčijamą Nacionalinės teisėjų tarybos sprendimą dėl jo neteisėtumo ir visam laikui pašalino jį iš teisinės sistemos; dėl to paskyrimo į Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas raštas prarado pagal *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* (Lenkijos Respublikos Konstitucija) 179 straipsnį reikalaujamą pagrindą, kurį sudaro Nacionalinės teisėjų tarybos teikimas dėl paskyrimo į teisėjo pareigas,
- nacionalinė institucija (Nacionalinė teisėjų taryba), kuri, atsižvelgiant į jos narių teisėjų skyrimo aplinkybes ir jos veiklos pobūdį, neatitinka konstitucinei institucijai, užtikrinančiai teismų ir teisėjų nepriklausomumą, keliamų reikalavimų, nes buvo įsteigta *Ustawa z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw* (2017 m. gruodžio 8 d. Nacionalinės teisėjų tarybos įstatymo ir kai kurių kitų įstatymų pakeitimo įstatymas) (*Dz. U.* 2018, 3 pozicija) nustatyta tvarka, atliko išankstinio paskyrimo procedūrą, kurioje nebuvo laikomasi skaidrumo ir teisingumo principų,
 - turi išnagrinėti jam pateiktą teisinį klausimą taikydamas Teisingumo Teismo pateiktą Sąjungos teisės išaiškinimą, ESS 2 straipsnio, 6 straipsnio 1 ir 3 dalių, 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir SESV 267 straipsnio, siejamų su Chartijos 47 straipsniu, nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiama, jog Aukščiausiojo Teismo teisėjų kolegijoje, nagrinėjančioje šį teisinį klausimą, būtų bet kuris iš asmenų, paskirtų į Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas padarant 1 punkto a arba b papunktyje nurodytą valstybės narės nacionalinės teisės normų pažeidimą, ir kad pagal jas draudžiama keisti Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą pateikusios valstybės narės teismo teisėjų kolegijos sudėtį po to, kai Teisingumo Teismas priėmė sprendimą atsakydamas į šį klausimą, ir sudėties keitimas nėra grindžiamas objektyviomis priežastimis (pvz., teisėjo, kuris buvo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusios teisėjų kolegijos narys, mirtimi ar išėjimu į pensiją),

(¹) Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

- pagal nurodytas nuostatas draudžiama asmeniui, paskirtam į Aukščiausiojo Teismo pirmininko pareigas ir vadovaujančiam Civilinių bylų skyriaus darbui, kuris taip pat buvo paskirtas į Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas padarant 1 punkto a ir b papunkčiuose nurodytą valstybės narės nacionalinės teisės normų pažeidimą, arba bet kuriam kitam asmeniui, paskirtam į Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas taip pat padarant 1 punkto a ir b papunkčiuose nurodytą valstybės narės nacionalinės teisės normų pažeidimą, atlikti bet kokį sprendimo priėmimo veiksma byloje, susijusioje su šio teisinio klausimo nagrinėjimu, įskaitant nutartis, visų pirma dėl Aukščiausiojo Teismo teisėjų kolegijos sudėties arba klausimui išnagrinėti skiriamo jos posėdžio datos, todėl tokios nutartys ar sprendimo priėmimo veiksmai turi būti laikomi nesukeliančiais teisinių pasekmių,
- ir jas reikia aiškinti taip, kad Aukščiausiojo Teismo teisėjas, kurį paskiriant nebuvo padaryta nė vieno iš 1 punkto a arba b papunktyje aprašytų pažeidimų, siekdamas išvengti, kad byla spręstų teismas, kuris nėra nepriklausomas, nešališkas ir pagal įstatymą įsteigtas teismas, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos teisę, turi teisę ir pareigą atsakyti būti įtrauktas į Aukščiausiojo Teismo kolegiją, kurioje dauguma teisėjų yra asmenys, paskirti į Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas padarant 1 punkto a arba b papunktyje nurodytą valstybės narės nacionalinės teisės normų pažeidimą, ir, jei atsakymas į šį klausimą būtų teigiamas, jas reikia aiškinti taip, kad Aukščiausiojo Teismo teisėjas, kurį paskiriant nebuvo padaryta 1 punkto a arba b papunktyje aprašytų pažeidimų ir kuris yra teisėjas pranešėjas byloje, kurioje nagrinėjamas tas teisinis klausimas, turi teisę sudaryti Aukščiausiojo Teismo teisėjų kolegiją šiam klausimui išnagrinėti neatsižvelgdamas į nacionalinės teisės normas, pagal kurias Aukščiausiojo Teismo pirmininkui, kuris vadovauja Civilinių bylų kolegijos darbui, suteikiami įgaliojimai sudaryti teisėjų kolegijų, nagrinėjančių bylas Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų kolegijoje, sudėtis, tam, kad būtų užtikrintas Europos Sąjungos teisės ir Teisingumo Teismo atlikto jos išaiškinimo veiksmingumas, ir taip, kad pagal jas draudžiama, kad asmuo, paskirtas į Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas padarant 1 dalies a arba b punkte nurodytą valstybės narės nacionalinės teisės normų pažeidimą, arba kitas asmuo, paskirtas į Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas padarant 1 dalies a arba b punkte nurodytą valstybės narės nacionalinės teisės normų pažeidimą, eitų bet kokias vadovaujamas pareigas Aukščiausiajame Teisme (įskaitant, be kita ko, šio teismo pirmininko, pirmojo pirmininko arba Aukščiausiojo Teismo kolegijų skyrių pirmininkų pareigas) arba bet kokias pareigas Aukščiausiojo Teismo organuose (pvz., Aukščiausiojo Teismo Kolegijos nario ar jo pavaduotojo pareigas arba Aukščiausiojo Teismo drausmines bylas nagrinėjančio pareigūno pareigas), kurias gali eiti tik teisėtai paskirti Aukščiausiojo Teismo teisėjai, ir kad tokie asmenys atliktų bet kokius Aukščiausiojo Teismo teisėjų, vykdančių minėtas funkcijas, kompetencijai priklausančius veiksmus, atsižvelgiant į jų galimą faktinę ar teisinę įtaką Aukščiausiojo Teismo jurisdikcinių funkcijų vykdymui?